

INSTITUCIÓ ALTEMPORDANESA PER A LA DEFENSA I ESTUDI DE LA NATURA

Butlletí de la IAEDEN

Número 158 - Primavera-Estiu 2016

Editat per la Institució Altempordanesa per a la Defensa i Estudi de la Natura (IAEDEN), entitat independent sense afany de lucre i membre de la Federació Ecologistes de Catalunya.

Apartat correus 245 Figueres
Tel.: 972 67 05 31
e-mail: iaeden@iaeden.cat
web: www.iaeden.cat

Composició de la Junta Directiva de la IAEDEN:

President: *Llorenç Pascua*
Vicepresident: *Salvador Jover*
Secretària general: *Neus Giró*
Tresorera: *Ariana Seglar*
Vocals: *Carme Bosch, Bàrbara Schmitt, Mònica Pepa, Montse Pascual, Ignasi Batet, Xavier Vizcaíno, Joan Martí, Vicenç Serradell, Miquel Sánchez, Marcel Gutinell*, es presenten a elecció: *Lluís Benejam, Anna Albó, Marta Ball-Iloera, Leonel Manso, Lluís Serrano, Gemma Martí, Nil Roig, Ricard Llorente, Esteve Robleda*

Han col·laborat en aquest número: *Marta Ball-Iloera, Lluís Benejam, Ramon Caralt, Llorenç Pascua, Montse Pascual, Mònica Pepa, Bàrbara Schmitt, Xavier Vizcaíno.*

Disseny i fotos (Ll. P.):
Llorenç Pascua

Composició de textos:
Fotocomposició Roger - Figueres

Imprès a:
Gràfiques Canigó

 Imprès en paper ecològic

IAEDEN no comparteix necessàriament les opinions expressades en les col·laboracions signades pels seus autors.

© 2016, IAEDEN

S U M A R I

Portada:	
Idil·li submarí	1
Sumari	2
Editorial	3
Calendari d'activitats	4
Noticiari	8
Es pot! per Xavier Vizcaíno	18
Reflexions d'en Ramon: el coltan	20
Butlleta d'inscripció	23

Les aportacions econòmiques a favor de IAEDEN-SALVEM L'EMPORDÀ es poden fer a BBVA, compte núm. ES76 0182 8304 23 0201559768 (Les persones que vulguin desgravar de l'IRPF aquestes aportacions i/o la quota de soci, ens han de fer saber el seu DNI)

amb el suport de:

Ajuntament
de Figueres

Alt Empordà

Medi Ambient

EDITORIAL

La crisi econòmica que patim des de fa uns anys ha frenat també el sector de la construcció i això ho hem notat en una baixada important de projectes d'urbanitzacions i del creixement urbà desmesurat. Hi ha, però, sectors que no s'han vist afectats, bé perquè es basen en mercats exteriors, o bé perquè es promouen des de les administracions públiques.

Dels primers destaca la indústria porcina que a tot Catalunya, i també a l'Empordà, està expandint notablement en forma de macrogranges i a costa dels ramaders tradicionals que es converteixen en assalariats de les grans empreses i a costa del nostre medi ambient, especialment de la qualitat de l'aigua. La nostra entitat fa temps que segueix amb preocupació el creixent nombre de tramitacions per a noves granges o ampliacions considerables de granges existents. Ara, que també han començat de mobilitzar-se veïns d'alguns pobles, ha arribat el moment d'organitzar una campanya col·lectiva i comarcal, si volem recuperar els nostres aqüífers i vetllar perquè no se'n contaminin d'altres. Amb aquest objectiu ha nascut la nova plataforma Salvem l'Empordà de purins i us animem de formar-ne part des del vostre poble.

Pel que fa a l'obra pública, la reparació del projecte de gasoducte MidCat ens fa reviure sensacions i recordar experiències de la lluita No a la MAT. Una altra megainfraestructura energètica i d'interconnexió que passarà pel nostre territori, amb uns impactes ambientals importants encara que sigui soterrat, i que perpetua un model energètic a punt de caducar. A més, dels milers de milions de diners públics que s'hi inverteixen, només guanyen la borsa i el "mercat".

S'obren campanyes noves i es tanquen, almenys així ho esperem, velles lluites que fa massa anys que duren: Amb el POUM de Roses anul·lat i una nova sentència favorable a la nostra denúncia, finalment veiem més a prop la restauració del connector ecològic i que no tiri endavant la zona industrial de la carretera de Vilajuïga. Ara, l'actitud de l'Ajuntament de Roses en aquest tema, com també en el d'El Bullí –on han admès que s'estan fent obres fora de permís però que pensen legalitzar!– continua sent la de víctima i no accepta les sentències del Tribunal Suprem ni la planificació territorial vigent.

Nosaltres, en tot cas, continuarem vetllant atentament pel desenvolupament de projectes a la nostra comarca tan rica en patrimoni natural i cultural que, a més de defensar-lo, també us el volem descobrir en les sortides que organitzem. Esperem que ens hi trobem i que tingueu una bona primavera!

CALENDARI D'ACTIVITATS

• Dissabte 23 d'abril. Sant Jordi: paradeta a la Rambla

Com cada any, la IAEDEN-Salvem l'Empordà tindrem una paradeta a la Rambla de Figueres durant tot el dia de la jornada de Sant Jordi. Allà podreu trobar llibres relacionats amb les temàtiques de l'entitat i, evidentment, un munt de roses!

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• Divendres 29 d'abril. Sortida nocturna per descobrir els amfibis

L'herpetòleg Joan Ferrer ens acompanyarà a diferents zones on es reproduïxen els amfibis i ens explicarà les diferents espècies i les seves particularitats.

Cal portar: botes d'aigua, llanterna i roba d'abric.

Hora i lloc de trobada: A les 21 h al CAT de Vilajuïga.

Preu i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i Amics de Salvem l'Empordà. 5 euros per als no socis. Places limitades. Inscripcions al 972 670 531 (matins).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• Dissabte 30 d'abril. Cicle Cinema & Medi Ambient: “La cara humana del canvi climàtic”

Cicle Cinema & Medi Ambient: Parlar de globalització, és parlar de medi ambient. Parlar sobre economia és parlar d'ecologia. Però malauradament existeixen conflictes mediambientals i ecològics que per la seva durada, la seva especificitat i els interessos geopolítics i econòmics, han desaparegut del nostre dia a dia. Amb l'objectiu de donar visibilitat i discutir aquests conflictes, enguany dediquem el cicle de cinema al Medi Ambient.

Director i fotografia: Briar March. País: Nova Zelanda

Hora i lloc: a les 20 h a Can Met (c/ Sant Vicenç, 30, Figueres)

Organitza: Associació IMAGO amb la col·laboració de IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Diumenge 8 de maig. Descobrint l'Alta Garrotxa, el Talló**

En aquesta ocasió anirem a l'Alta Garrotxa, visitarem el Talló, un cim amb una alçada de poc més de 1.200 m i amb unes vistes magnífiques sobre tot el Pirineu. El naturalista Ignasi Batet ens guiarà per descobrir la riquesa biològica de la zona.

Cal portar: calçat adequat per caminar, aigua, roba d'abric, gorra, crema solar...

Hora i lloc de trobada: A les 9 del matí a l'església d'Oix. (Durada de 9 a 14 h.)

Preu i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i Amics de Salvem l'Empordà. 5 euros per als no socis. Places limitades. Inscripcions al 972 670 531 (matins).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Diumenge 22 de maig. Mercat de Segona Mà a la plaça del Gra de Figueres**

Durant tot el dia, realitzarem el mercat de primavera de Salvem l'Empordà. Amb aquesta activitat donem a conèixer la nostra causa i incentivem el reciclatge i l'aprofitament dels objectes, alhora que recollim diners per ajudar al finançament de l'entitat. Si teniu coses que us ocupen lloc a casa, ja no les feu servir i no sabeu què fer, aquest és el moment per desempallegar-se d'elles i al mateix temps, de contribuir amb una bona causa! Quan i on podeu portar els objectes? Els dos dissabtes previs al mercat. Detalls d'hora i lloc, a la nostra web: www.iaeden.cat També podeu aportar material el mateix dia del mercat. Merci per la vostra col·laboració!

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Dissabte 28 de maig. Cicle Cinema & Medi Ambient: "De mida gran ..."**

Director: Morgan Spurlock. País: EUA.

Hora i lloc: a les 20 h a Can Met (c/ Sant Vicenç, 30, Figueres)

Organitza: Associació IMAGO amb la col·laboració de IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Premis Juvenils de treballs de recerca de batxillerat 2016**

– XXVI Premi Josep M. Àlvarez de treballs de recerca ambiental

– XV Premi Albert Compte de treballs de recerca d'humanitats i ciències socials

– II Premi Narcís Fages de Romà de treballs de recerca en temes de viticultura i enologia

Com en els últims anys, com a resultat de la col·laboració entre l'Institut d'Estudis Empordanesos, la Càtedra Viticultura i Enologia i la IAEDEN-Salvem l'Empordà, promocionem de manera conjunta els diferents premis per treballs de recerca de batxillerat. Animem a fer-ne difusió i a participar-hi.

Data límit d'entrega: 31 de maig. Més informació: www.iaeden.cat

Organitza: Institut d'Estudis Empordanesos, Càtedra Viticultura i Enologia, IAEDEN-Salvem l'Empordà

Col·labora: Institut Ramon Muntaner i Ajuntament de Figueres.

• **Diumenge 5 de juny.** Caminada matinal i visita al Faig de la Pedra de la Jonquera

Celebrarem el dia mundial del Medi Ambient amb una caminada matinal per l'Albera en la qual es visitarà un dels arbres singulars més espectacular de la comarca. La IAEDEN ha elaborat un Inventari d'arbres singulars en 35 municipis de la comarca. Si voleu consultar el catàleg aneu a: <http://iaeden.cat/arbres-singulars-a-protegir/>

Hora i lloc de trobada: a les 10 h en un lloc a concretar.

Cal portar: calçat còmode i esmorzar.

Preu i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i Amics de Salvem l'Empordà. 5 euros per als no socis. Places limitades. Inscripcions al 972 670 531 (matins).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà. Activitat dins la Setmana de la Natura a Catalunya.

• **Diumenge 19 de juny.** Taller de ratafia

L'experta ratafiera Sandra Saura ens acompanyarà a recollir les plantes i ens ensenyarà el procés d'elaboració. Aprendre a reconèixer un munt de plantes medicinals i els seu beneficis, i fabricarem la nostra pròpia ratafia.

Cal portar: un pot de vidre (de mínim 3 l de capacitat) que tingui un forat ampli, i 2 litres d'anís (dolç).

Hora i lloc de trobada: a les 9.30 h a la plaça del Sol de Figueres des d'on ens dirigirem amb cotxes particulars a algun lloc a prop per recollir les plantes.

Preu i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i Amics de Salvem l'Empordà. 5 euros per als no socis. Places limitades. Inscripcions al 972 670 531 (matins).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Dissabte 25 de juny.** Cicle Cinema & Medi Ambient: "Blood in the Mobile"

Director: Frank Piasecki Poulsen. País: Dinamarca.

Hora i lloc: a les 20 h a Can Met (c/ Sant Vicenç, 30, Figueres)

Organitza: Associació IMAGO amb la col·laboració de IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Campaments d'estiu!**

Aquest any el grup d'esplai de la IAEDEN torna a organitzar campaments d'estiu a diferents zones de la comarca i per diferents edats. Mireu l'apartat del noticiari d'aquest butlletí per a més informació.

Organitza: grup d'esplai de la IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• Exposició del XXV Memorial Albert Ramon i Estarriol

De l'1 al 31 de juliol s'exposaran al Cortalet (centre d'informació dels Aiguamolls de l'Empordà) les obres presentades a la XXV edició d'aquest concurs d'art on participen joves d'entre 12 i 25 anys. Aquests premis, amb una trajectòria de 25 anys, són ja una referència per als joves artistes del nostre país. Com cada any, el jurat estarà format per destacades personalitats del món del dibuix i de la natura, i per representants de les entitats organitzadores. El lliurament de premis tindrà lloc el 31 de juliol a les 6 de la tarda al mateix lloc de l'exposició. En aquest acte, convidem especialment a tots els socis.

• Dissabte 3 de setembre. Sortida per conèixer els ortòpters de l'Albera.

Aquesta sortida està pensada per conèixer una mica el món dels Ortòpters (Saltamartins, llagostes, someretes, grills...) farem una petita excursió per la zona del cap de Creus per intentar descobrir quines espècies d'aquest grup d'insectes podem trobar a la zona i conèixer una mica com són, com viuen i com les podem identificar. La sortida la comencem a la tarda per buscar els ortòpters diürns i l'allargarem fins que es faci fosc per mirar si en podem detectar algun de nocturn.

Cal portar: gorra pel sol, càmera si voleu fer fotos, una bona llanterna i alguna cosa per sopar.

Hora i lloc de trobada: 16 h al CAT de Vilajuïga.

Preu i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i Amics de Salvem l'Empordà. 5 euros per als no socis. Places limitades. Inscripcions al 972 670 531 (matins).

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà.

Gaudeix de l'aigua amb nosaltres TOT L'ANY!

TARIFES PLANES SK KAYAK

- ☛ Us descobrim els millors indrets en caiac
- ☛ A partir de 40€ al mes

LLANÇÀ - SANT PERE PESCADOR

- ☛ Sortides als Parcs Naturals del Cap de Creus i als Aiguamolls de l'Empordà
- ☛ Botiga de Llançà OBERTA sempre!

www.kayakcostabrava.com

reserves@skkayak.com

☎ 972 12 11 12 - 627 43 33 32

NOTICIARI

Tornen els campaments d'estiu del grup d'esplai de la IAEDEN!

Després d'haver format part del grup d'esplai de la IAEDEN i haver-nos format com a monitors, els Remena-rocs hem decidit iniciar una petita aventura que volem compartir amb tots vosaltres.

Per poder entendre el perquè del projecte, ens hem de remuntar anys enrere, quan vam participar en els campaments de la IAEDEN, on vam viure aventures repletes d'emocions establint vincles amb la natura que ens han portat a entendre-la i a estimar-la. En definitiva, van ser uns campaments que ens van marcar i que avui dia encara recordem amb entusiasme.

Per això volem que tornin els campaments de la IAEDEN amb l'objectiu de compartir amb els menuts, i no tan menuts, totes aquelles experiències que es viuen durant uns campaments en un lloc tan especial com són els Aiguamolls de l'Empordà.

Per aquesta raó, el dia 1 d'abril iniciarem les inscripcions de tres torns diferents: el Campament Granota, el Campament Cigonya i el Campament Llúdriga.

Els campaments Granota i Cigonya engloben les edats entre 6 i 9 anys. El primer es durà a terme del 24 al 27 de juny, mentre que el de la Cigonya serà del 27 al 30 del mateix mes. Aquests dos campaments tenen un preu de 139 €, tot i que, si us hi apunteu abans del 14 de maig, serà de 119 €!

Però la cosa no acaba aquí, també oferim el Campament de la Llúdriga, per a nens i nenes de 10 a 13 anys. Aquest campament serà del 3 al 12 d'agost i té un cost de 269 €, tot i que, si us hi apunteu abans del 14 de maig, serà de 249 €!

Cal destacar que els socis de la IAEDEN tindran un descompte en el preu inicial de 35 €!

Esperem que us interessi l'oferta i que us engresqueu a compartir i fer possible aquest petit i gran projecte!

Tornen els campaments

de la iaeden!
als aiguamolls

fins el 14 de maig

20 €

de descompte!

35€ de descompte per a socis de la iaeden

**Parc Natural
dels Aiguamolls
de l'Empordà**

Campament Granota

De 6 a 9 anys
Del 24 al 27 de juny
139€

Campament Cigonya

De 6 a 9 anys
Del 27 al 30 de juny
139€

Campament Llúdriga

De 10 a 13 anys
Del 3 al 12 d'agost
269€

Inscripcions a:
iaeden.cat/campaments

Jornada tècnica d'Introducció al maneig ecològic de les abelles

La jornada, organitzada pel Grup de Treball de Custòdia Agrària, va tenir lloc el 5 de març passat al centre cívic de Vilajuïga i ha estat subvencionada pel Pla Anual de Transferència Tecnològica 2016 del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya. La custòdia agrària pretén compatibilitzar la gestió agrària i la seva viabilitat econòmica amb la conservació dels valors naturals. L'apicultura pot ser un complement a les explotacions agrícoles que genera unes sinergies molt interessants. A més les abelles, sens dubte, són animals que viuen d'una manera molt intensa una relació de dependència amb la natura, essent-ne, per tant, un bioindicador. La jornada va ser un curs d'introducció al maneig ecològic de les abelles, no només des del punt de vista del que vindria a ser l'apicultura ecològica convencional, sinó també, i fent un pas més enllà, des de la visió i el mètode que ens ofereix el concepte de "rusc salvatge", una aproximació completament

Foto: Montse Pascual

diferent en la qual la forma de vida natural de l'abella esdevé la paraula clau (presentació del treball desenvolupat per Jean Claude Guillaume).

La jornada va començar amb una presentació d'“Introducció teòrica sobre la feina de l'apicultor i els materials a l'apicultura ecològica” de l'apicultor Xavier Llorente, en la qual, d'una manera molt didàctica, va explicar a les persones interessades a iniciar-se en l'apicultura quins són els principals elements a tenir en consideració. Un cop finalitzada aquesta introducció, i després d'una pausa-cafè, el mateix Xavier Llorente va fer una presentació dirigida més a apicultors experts amb la “Presentació del treball sobre el rusc ecològic. Característiques i avantatges”, de J. C. Guillaume i J. M. Frèrès, en la qual es presentava les principals característiques d'un model de gestió de les abelles des d'una òptica totalment diferent i que el mateix apicultor ha pogut conèixer a través de les converses i trobades amb J. C, Guillaume. A la jornada es van inscriure un total de 41 persones, però l'assistència va ser de 34 participants amb uns perfils molt diversos, des de persones que es volien iniciar en l'apicultura, des d'apicultors en actiu, personal de l'administració o experts en la matèria. La valoració de la jornada per part dels participants va ser molt positiva.

Neix la plataforma Salvem l'Empordà de purins

Diferents col·lectius de la comarca hem creat una nova plataforma per demanar a les administracions una millor gestió de les macrogranges porcines i dels residus que generen. L'objectiu és una moratòria d'obertures de noves granges fins que es pugui assegurar un control estricte de la gestió dels purins que són responsables, entre altres, de la contaminació dels aqüífers de la comarca.

Les plataformes de veïns de Calabuig (Bàscara), Palau de Santa Eulàlia (Salvem la Pellingarda), Pontós (Prou contaminació a l'Empordà) i la IAEDEN-Salvem l'Empordà vam convocar, el 4 de març passat, una reunió pública per debatre el persistent problema de la contaminació dels aqüífers, en bona part per nitrats procedents d'abocaments incontrolats de purins. A la reunió es va exposar que la meitat (34) dels municipis de l'Alt Empordà es troben, segons el Departament d'Agricultura, Ramadiera, Pesca, Alimentació i Medi Natural, dins la zona vulnerable 1 en relació amb la contaminació de nitrats que procedeixen de fonts agràries i de gestió de les dejeccions ramaderes. Des de la IAEDEN-Salvem l'Empordà hem detectat, en els darrers anys, que el ritme d'obertures i ampliacions de granges va creixent i que

actualment es tramiten nous permisos en, com a mínim, 21 municipis (16 dels quals es troben dins de la zona vulnerable). Aquests permisos podrien arribar a sumar 75.000 porcs (d'engreix, truges, garrins) als 375.000 que, en data de gener de 2015, estaven censats a l'Alt Empordà i que contrasten amb la població de 125.000 empordanesos.

A la reunió es va constatar un gran desconeixement d'aquestes xifres en la població en general i també dels pobles afectats directament, i per això la nova plataforma s'ha proposat, com a primera acció, informar els habitants mitjançant fulls informatius. També volem buscar la complicitat del sector ramader i reunir-nos amb Unió de Pagesos per reclamar conjuntament una millor gestió a l'administració. L'objectiu immediat és aconseguir una moratòria de noves obertures i ampliacions de granges fins que el problema acumulat durant molts anys sigui resolt i l'aigua a tota la comarca torni ser neta i saludable.

Si us interessa i preocupa el tema i teniu ganes de col·laborar en aquesta campanya, us podeu informar de les properes reunions i accions a la nostra pàgina web o demanar-nos que us incloem en la llista de correus.

Calabuig (Bàscara)

Es tramita el projecte d'una granja de 1.700 porcs, a prop d'una riera i a 300 m dels habitatges quan, segons la normativa municipal, s'hauria de respectar una distància mínima de 500 m. També està prop d'una granja de gallines ecològiques. Bàs cara està dins la zona vulnerable 1.

Pontós

Davant de l'oposició veïnal, el projecte d'una granja de porcs s'ha canviat per una d'aviram amb 30.000 galls dindi que podrien generar encara més nitrats que els porcs. S'ha aconseguit una suspensió de la llicència cautelar durant un any. Mentrestant, els veïns treballen per introduir normes subsidiàries més restrictives en el nou POUM. Ja funcionen 10 granges al municipi i Pontós també està dins de la zona vulnerable 1.

Palau de Santa Eulàlia

Els veïns han creat la plataforma Salvem la Pellingarda i l'ajuntament també està en contra de l'obertura d'una nova granja. El cas ha generat notícies perquè la tramitació està avançada i hi ha una sentència favorable al projecte. Palau de Santa Eulàlia està dins de la zona vulnerable 1: L'any 2000 el poble va haver de canviar el pou d'abastament per excés de nitrats i actualment barregen les aigües del pou contaminat amb la del pou nou i l'aigua està a 32 mg/l de nitrats (a partir de 50 mg/l es considera contaminada).

Municipis inclosos en la zona vulnerable 1, amb els pobles amb tramitacions de granges en negreta

Armentera, Avinyonet de Puigventós, **Bàs cara**, Borrassà, Cabanelles, Cabanes, Cistella, el Far d'Empordà, Figueres, Fortià, Garrigàs, Lladó, Llers, Navata, Ordis, **Palau de Santa Eulàlia**, Peralada, Pontós, Riumors, Sant Miquel de Fluvià, **Sant Mori**, **Santa Llogaia d'Àlguema**, Saus-Camallera, Siurana, **Torroella de Fluvià**, **Ventalló**, Vilabertran, **Viladamat**, Vilafant, **Vilamacolum**, Vilamalla, Vilanant, Vila-sacra, Vilaür.

Esperança per recuperar el connector ecològic: El Tribunal Suprem reclama l'execució de la sentència que declara la zona industrial de Roses il·legal

Si recordeu, la IAEDEN-Salvem l'Empordà s'oposa des del 2002 al desenvolupament d'aquesta zona industrial a la carretera de Vilajüiga, enmig del connector ecològic entre els parcs naturals dels Aiguamolls i del Cap de Creus. La cronologia judicial d'aquesta reivindicació és llarga i complicada, però esperem que finalment puguem cantar victòria.

Just per a les festes de Nadal (i amb l'edició del butlletí d'hivern ja en impressió) vam rebre la notícia que el **Tribunal Suprem ha estimat el nostre darrer recurs** i ha resolt que la simple publicació de la sentència que vam guanyar el 2011, no és suficient. Ara ha ordenat al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) de pronunciar-se sobre l'incident d'impossibilitat legal o material de complir la sentència, i, en cas d'entendre que era impossible executar-la, donar lloc a una indemnització en aplicació de l'article 105.2 de la Llei de la jurisdicció. El Tribunal Suprem també condemna al TSJC a **pronunciar-se expressament sobre les nostres peticions pel que fa a l'execució parcial i les compensacions substitutòries** i reconeix que se'ns ha generat un resultat d'indefensió. Per tot això el Tribunal Suprem anul·la les resolucions del TSJC i el condemna a reposar les actuacions i a pronunciar-se i resoldre el fons de l'incident amb totes les qüestions plantejades.

Esperem, doncs, el nou pronunciament del TSJC sobre si els actes de gestió i el nou planejament aprovat fan que la situació del polígon quedi legalitzada o no –supòsit en el qual caldrà fixar una indemnització–, o bé si aquestes cobertures dels nous instruments són nul·les també, per la nul·litat en cascada, i si l'edificació parcial consolida en part allò executat.

Mantenim que la restauració parcial però significativa –de la part no edificada– de la zona és viable, tant des d'un punt de vista tècnic com econòmic. La sentència del TS de 2011 ens va donar la raó en el fet que **els valors mediambientals del lloc són superiors als interessos econòmics i industrials** que s'hi podrien desenvolupar. En aquest sentit, les entitats continuem demanant la restauració parcial dels terrenys en la part no edificada, la recuperació natural dels seus valors en l'àmbit no edificat, la revegetació i les mesures de connectivitat natural. També insistim que a la comarca existeixen diversos polígons industrials que mai han arribat a omplir totes les parcel·les i que primer s'haurien d'esgotar.

Aquesta vegada, a més a més, comptem amb un nou fet favorable que és la sentència que ha obtingut un grup de veïns de Roses i que anul·la el planejament urbanístic (POUM) vigent del municipi. Fins ara l'Ajuntament, l'Incasòl i la Generalitat havien defensat la legalitat del polígon amb aquest nou planejament que –segons invocaven– legalitzava totes les actuacions. Gràcies al contenciós guanyat pels veïns, a hores d'ara el polígon industrial penja d'un fil, ja que no té cap mena de cobertura jurídica. En aquest sentit, considerem un bon senyal que finalment s'ha tret el plafó que promovia la venda de parcel·les en aquest indret fins fa ben poc.

Reivindiquem que ja és hora que l'administració urbanística del país sigui respectuosa amb els valors naturals de la comarca i garanteixi la conservació dels connectors naturals dels espais protegits. I celebrem aquest pronunciament del Tribunal Suprem en la mesura que corregeix i anul·la el posicionament del TSJC i declara que les sentències anul·latòries d'un planejament urbanístic no queden executades amb la simple publicació del seu contingut i requereixen analitzar els seus efectes sobre la realitat transformada.

Reclamem a l'Ajuntament de Cadaqués de conservar els arbres de l'entrada a la vila

Després de rebre moltes queixes de veïns de Cadaqués i socis de l'entitat respecte a la tala d'arbres de l'avinguda Caritat Serinyana per desenvolupar un projecte de reurbanització del carrer, el febrer vam enviar una carta a l'Ajuntament de Cadaqués demanant que replantegi el projecte de reurbanització que preveu la tala de tots els arbres centenaris. Ens adherim així a la petició popular de molts residents de Cadaqués.

En la carta enviada a l'Ajuntament, constatem que els plàtans centenaris donen testimoni de les arbredes que es plantaven per fer ombra als qui anaven amb carros i que es trobaven en gairebé totes les carreteres d'entrada dels pobles. D'aquests en queden molt pocs i és evident que la seva conservació garanteix la memòria històrica, una història recent que molts encara recorden.

A Cadaqués, l'única avinguda amb arbres significatius és l'avinguda Caritat Serinyana. La seva tala suposaria una alteració significativa del paisatge urbà del municipi, un element que identifica el seu paisatge i la seva història.

Per això hem demanat que l'Ajuntament reconsideri la tala de la totalitat dels arbres. Com és el cas en altres municipis amb avingudes similars, s'han de

talar els arbres morts i cal buscar eines per curar i salvar els possibles malalts. Però si la tala es projecta per reurbanitzar el carrer, cal buscar solucions que tinguin com a criteri racional la conservació dels elements naturals existents que, a més, simbolitzen el patrimoni històric natural del municipi.

Alertem d'una nova megainfraestructura energètica que es projecta a les comarques gironines: el gasoducte MidCat

Les entitats ecologistes gironines, associades amb la Xarxa per la sobirania energètica (Xse), hem iniciat una campanya de difusió sobre el projecte del gasoducte MidCat, **una nova infraestructura energètica per interconnectar Catalunya i França**, de la qual ja us hem parlat alguna vegada en edicions anteriors del butlletí. Diversos col·loquis amb membres de les plataformes Gasoducte Martorell-Figueres i No a la MAT obren el debat sobre una nova agressió al territori i una exposició itinerant il·lustra els impactes del primer tram ja construït.

La construcció del primer tram, d'un projecte conegut en el seu moment com a Gasoducte Martorell-Figueres, va arribar el 2011 fins a Hostalric. Ara, la Unió Europea impulsa la continuació del projecte per interconnectar la península Ibèrica i França, a través de les comarques gironines: **la Comissió Europea va aprovar, el 18 de novembre passat a Brussel·les, el que ara anomenen MidCat com a projecte d'interès comunitari (PIC)**.

Per això, les entitats Associació de Naturalistes de Girona (ANG), IAEDEN-Salvem l'Empordà i Xarxa per la sobirania energètica (Xse) hem demanat als ajuntaments afectats pel MidCat que ens informin sobre qualsevol tramitació administrativa referent a aquest projecte per poder incidir i presentar al·legacions. També organitzem col·loquis amb membres de les plataformes Gasoducte Martorell-Figueres i No a la MAT per obrir el debat sobre una nova agressió al territori. Una exposició itinerant, que es va poder veure al Consell Comarcal de l'Alt Empordà durant la segona quinzena de febrer, il·lustra els impactes del primer tram ja construït.

En l'acte d'inauguració de l'exposició a Figueres, Alfons Pérez, de l'Observatori del Deute en la Globalització i també membre de la Xse, va explicar que els interessos geopolítics van molt més enllà d'una suposada necessitat de subministrament de gas. Entre altres, projectes com el MidCat figuren en

estratègies supranacionals de la Unió Energètica o del Pla Juncker i es declaren projectes d'interès comunitari, amb l'objectiu de crear un mercat únic del gas i de l'electricitat a la Unió Europea. Des de la plataforma Gasoducte Martorell-Figuera, creadora de l'exposició, Xavier Arderius va lamentar la greu afectació dels espais naturals del Vallès per les obres del primer tram, la total opacitat de les administracions en l'aprovació del projecte i també la manca de control durant les obres. Xavier Llorente de No a la MAT va qualificar el gasoducte i la MAT com a “projectes bessons” i va concloure que les experiències de les dues plataformes, pel que fa la relació amb les administracions, eren idèntiques i que podran servir per encarar l'oposició al MidCat.

En la tertúlia amb els assistents es va constatar la sensació de “dia de la marmota” i que el projecte MidCat representarà una repetició de la lluita anti-MAT. També es va remarcar que **aquest tipus de projecte no contribueix a la planificació d'un futur energètic viable, sostenible i socialment just** i que s'han d'aprofitar les experiències del primer tram del gasoducte i de la MAT per afrontar aquesta nova agressió al territori.

Es pot!

Buthan i Dinamarca podrien ser, ben aviat, els primers països en produir aliments agrícoles 100% ecològics

Amb aquest article inaugurarem una nova secció que hem anomenat ES POT! Amb aquest nom volem aprofitar la popularitat del conegut eslògan del moviment 15-M per fer-vos ressò de fets i exemples mundials que ens demostrin que sí que es pot... girar la truita.

Bé, entrem en matèria.

Pesticides, herbicides, antibiòtics, hormones, transgènics... Voldríem creure que, a aquestes alçades, ja no necessitem convèncer cap lector de la necessitat (si no la urgència) de substituir totalment l'agricultura i la ramaderia convencionals per l'anomenada ecològica o orgànica. Voldríem suposar que cap de nosaltres desitja que ni el seu cos ni el del nostre planeta segueixin sent uns abocadors químic involuntaris. Tanmateix, si algú de nosaltres encara dubta del "realisme

productiu” de l’agricultura i la ramaderia ecològiques, dos exemples podrien tirar per terra les nostres pors. Em refereixo als plans d’un país ric i d’un país pobre: Dinamarca i Buthan.

L’actual govern danès afirma que el país esta preparat per comptar en pocs anys amb una agricultura que sigui 100% ecològica, per la qual cosa ja fa temps que promulga lleis i decrets que garanteixin una transició ordenada cap a un nou model de societat. Entre ells destaca l’incentiu fiscal per a tots els pagesos que es decideixin a fer el canvi, la inversió en noves tecnologies encaminades a promoure la sostenibilitat agrària, la imposició del menú ecològic en totes les seves escoles...

Buthan podria avançar-la en el temps, ja que el seu govern s’ha plantejat la data topall del 2020 per assolir els mateixos objectius; la data en què pensa prohibir la venda i comercialització de tots els pesticides, herbicides i adobs químics.

Cuba podria anar-los al darrere ja que, comptant amb la complicitat del seu món acadèmic i polític, ja ha assolit que el 70% de la seva producció agrícola sigui netament ecològica. Esperem, però, que els seus actuals festejos amb el veí de dalt no ho espatllin.

En definitiva: que un país ric i un pobre “competeixin” ara mateix per ser el primer país ecoagrícola del món podria demostrar als més escèptics... que sí que es pot.

Xavier Vizcaíno

Reflexions d'en Ramon

Avui reflexionaré sobre els diversos efectes ambientals i socials que produeix el COLTAN, que és un dels minerals més útils en mòbils, computadores, IP, mp3, GPS, jocs de consoles, satèl·lits, armes teledirigides, centrals nuclears i el TGV. La paraula COLTAN és una abreviatura de columbita i tantalita de la qual s'extreu el tàntal, amb el qual s'aconsegueix una capacitat més gran d'emmagatzematge de càrrega elèctrica en els condensadors dels mòbils. El 80% dels recursos mundials de COLTAN es troba a la República Democràtica del Congo (RDC) i el 20% restant a Austràlia, Brasil i Sierra Leone.

L'explotació del COLTAN té conseqüències ambientals, socials i ha ocasionat guerres i morts durant dècades entre Ruanda, la RDC i Uganda. Les fronteres estan ocupades "pels senyors de la guerra" que compren armes a canvi de COLTAN amb el *laissez faire* dels governs fronterers, governs occidentals i multinacionals del sector. En la RDC, el COLTAN s'extreu dels centenars de mines del nord-est destruint, a la reserva d'OKAPI, els hàbitats dels goril·les. Però aquest no és el gran problema, que també, sinó que són els nens amb edats per sota de 10 anys els qui fan la gran part del treball per 1 o 5 \$ al dia i, lamentablement, alguns moren. Des de les mines, el mineral, gairebé tot de contraban, es transporta a Ruanda, Burundi o Uganda, i des d'aquí a la Xina, per al seu refinat i posterior distribució a fabricants de bateries que proveeixen empreses com Apple, Microsoft, Samsung i Sony. La Xina fabrica 500 milions de mòbils a l'any, el 50% de la producció mundial. Amb milers de nens treballant a les mines de la RDC, el lògic seria prohibir l'entrada al mercat de matèries primeres procedents de zones de dubtosa explotació i sancionar les multinacionals que així procedeixin, però, malgrat alguns intents, poc s'ha aconseguit perquè regular el consum de mineral significa menys benefici i es prefereix l'*statu quo*.

Què es pot fer, doncs? Reciclar el tàntal (del COLTAN) disminuiria el problema, però les empreses especialitzades afirmen que no es pot aconseguir reciclar, ja que en cada mòbil n'hi ha molt poc. No només el tàntal, sinó tots

els materials han de ser gestionats des de l'escassetat; el reciclatge és imprescindible per evitar la dispersió dels minerals i convertir la terra en un planeta mort (Thanetià) i no en un planeta viu (Gaia). Molts mòbils van al tercer món pel seu reciclatge. De 50.000 mòbils, es poden treure 350 kg de coure i 1 kg d'or (també es troben en un mòbil: antimoni, cobalt, gal·li, indi, terres rares, liti, plata, platí, plom, mercuri, bismut, estany, cadmi, crom-níquel, retardadors de foc, PVC i silici). Els Estats Units i Europa són els principals exportadors d'escombraries electròniques i els principals importadors són, per aquest ordre, la Xina, l'Índia, Nigèria, Ghana, Costa d'Ivori, la República de Benín i Libèria. Molts residus arriben a aquests països il·legalment. Segons dades de l'ONU, el 2017, el nombre d'ordinadors, consoles, mòbils i portàtils rebutjats superaran 65 milions de tones (gairebé el doble que el 2005) ocasionant un gran impacte sobre la salut dels treballadors i contaminant el territori. A través d'una anàlisi denominada "exergètica" es calcula que s'ha consumit el 20% de tàntal i cobalt al món, però al ritme actual segurament hi haurà problemes en pocs anys. S'evitarien residus si se suprimís l'obsolescència programada, és a dir, la planificació de la vida d'un mòbil i també si no es condicionés la compra compulsiva de l'últim model (obsolescència percebuda).

Un altre motiu que provoca l'especulació del mercat del COLTAN és la creixent necessitat d'estar "connectats" i cada cop amb més freqüència. Un estudi revela que gran part de la població presenta ansietat quan són privats temporalment dels seus dispositius tecnològics, fenomen conegut com "nomofòbia." La connectivitat també s'incrementa amb les noves aplicacions dels mòbils que semblen no tenir límit, tot s'impulsa cap a la connectivitat i més COLTAN. Google ha adquirit l'empresa de drons "Titan Aerospace" que fabrica drons bèl·lics amb la idea de promocionar i controlar la connectivitat de la població mundial a les Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC). Les cinc empreses privades que dominen la Xarxa, les GAFAM (Goggle, Apple, Facebook, Amazon i Microsoft) s'enriqueixen junt amb els seus accionistes amb l'explotació de les dades personals de milions d'internautes. Cada "clic" subministra informació sobre nosaltres a empreses publicitàries i també a la NSA, agència d'informació dels Estats Units per espionar millor els ciutadans en honor de la "seguretat" més insegura que mai s'ha donat. El principi del panòptic, l'ull que tot ho veu, es vol imposar i els usuaris (presoners) no sabem si som observats. Amb tanta connectivitat, el

sistema mundial, TIC, ha crescut tant que està consumint aproximadament el 10% de la generació de l'electricitat mundial. L'anomenat núvol utilitza l'equivalent a la generació elèctrica del Japó i Alemanya. Ja hi ha més *Smartphones* que persones al món i segueixen incrementant-se cada vegada més i encara la cursa segueix amb el 5G per tenir connexions més ràpides i connectar-ho tot amb tot, les persones amb les persones, les coses amb les persones i les coses amb les coses. Tot això significa més COLTAN i més explotació infantil (que per a alguns no són més que inevitables danys col·laterals).

Les companyies Alcatel, Compaq, Dell, Ericson, HP, IBM, Nokia, Siemens, etc... diuen haver signat amb les companyies explotadores certificacions de tolerància zero, perquè els seus mòbils no estiguin tacats de sang infantil, però no són certificacions fiables. No són ells els únics responsables, també els governs dels països productors i dels països occidentals ho són per no regular eficaçment els enormes beneficis de tot el sistema "TIC" i per no obligar a aplicar més recursos econòmics als drets dels miners, més lleis al reciclatge i a evitar la contaminació. I els usuaris? Els usuaris, més que responsables, majoritàriament som víctimes d'aquest model. Diverses associacions busquen acabar amb aquesta situació, però els consumidors encara no tenim la garantia que el COLTAN dels aparells electrònics financii els senyors de la guerra. Ningú vol pagar connectivitat a canvi del sofriment dels nens, però es fa.

La conclusió de tota aquesta reflexió és que no hauria de passar ni un dia més sense la fiable regulació del mercat del COLTAN.

Ramon Caralt Elias
Març 2016

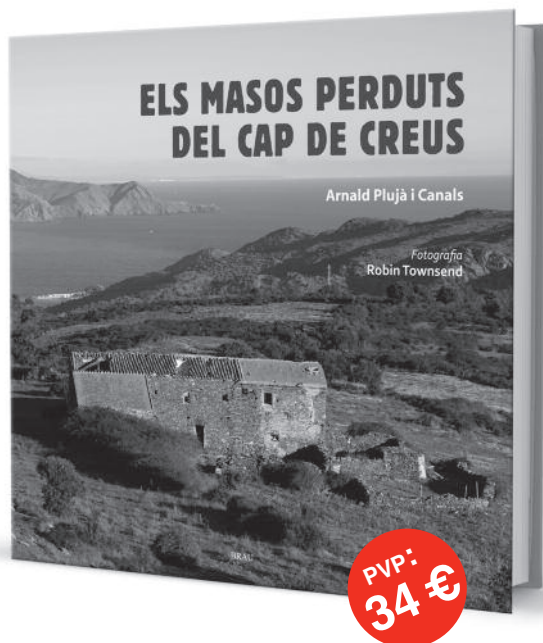
BRAU EDICIONS

www.brauedicions.com

ELS MASOS PERDUTS DEL CAP DE CREUS

Arnald Plujà i Canals

Robin Townsend

*Estances buides, parets enrunades i camps erms.
Masos habitats fa mig segle que cauen a trossos.
Un llibre per recordar i per reflexionar.*

Col·lecció
Eines i feines

Arts i ormeigs de pesca

Lurdes Boix Llonch

El volum 5 de la col·lecció fa un repàs de les diferents tècniques i estris de pesca tradicionals emprats a la costa catalana.